

Yttrande

Till: Miljödepartementet diarienummer M2019/01776/R Remissvar
Delges:
Datum: 2020-01-03
Från: Christina Lindbäck, NCC AB

Remissvar på Promemoria Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet. (M2019/01776/R)

NCC Construction Sverige AB har fått ovanstående promemoria på remiss och vill härmed anföra följande.

NCC AB är ett av de ledande företagen i Norden inom bygg, infrastruktur och fastighetsutveckling med en omsättning på drygt 57 Mdr SEK och 16 500 anställda 2018. Bolaget är börsnoterat på Nasdaq Stockholm.

Som ett av de största byggbolagen i Sverige blir NCC naturligtvis berört av de regelförändringar som nu genomförs baserat på genomförandet av ovanstående EU-direktiv inom avfallsområdet. Bakgrunden till förslagen i promemorian är den ändring av sex direktiv på avfallsområdet som trädde i kraft i juli 2018. Förändringarna i direktiven syftar bland annat till att främja övergången till en cirkulär ekonomi, ett fullständigt genomförande av avfallshierarkin i samtliga medlemsstater, minskning av genererade avfallsmängder totalt och per capita, säkerställande av återvinning av hög kvalitet och användningen av avfall som en betydande och tillförlitlig källa av råvaror för unionen.

NCC är positiv till att det nu införs en konsekvent avfallslagstiftning som har till syfte att styra mot ökad cirkulär ekonomi också inom byggsektorn men anser att det finns en risk för att lagstiftningen inte får den effekt som behövs för att återanvända mer av de utsorterade materialen.

NCC har i flera år arbetat med ökad källsortering och lyckats minska bolagets avfallsmängder. Med den erfarenheten kan vi konstatera att det idag saknas incitament både på marknaden och bland förslagen i promemorian om att öka efterfrågan på sekundärt byggmaterial.

För att nå en effektiv cirkulär avfallshantering behövs fungerande marknader för det utsorterade materialet, inte minst överblivet material i form av spill eller obrukade mängder.

Här uppmanar NCC regeringen att se över reglerna när avfall upphör att vara avfall så att exempelvis rent spill av gips aldrig behöver bli avfall utan kan fortsätta att vara gips så att materialet kan återanvändas på ett snabbt och effektivt sätt.

Det är viktigt på flera områden för att få till stånd en rationell hantering som genererar också en efterfrågan på dessa material. Nedan följer kommentarer kring olika specifika förslag.

De nya bestämmelserna om kontrollplaner i plan- och bygglagen:

Byggherren ska vid slutbesked kontrollera att bestämmelserna följts – här hade det varit bra att komplettera med krav på en avfallsredovisning som redogör för hur avfallet har hanterats i slutänden. Det bästa hade varit införande av en gemensam digital rapportering så att man nationellt kan följa upp avfallshierarkin inom bygg- och rivningsbranschen. (t.ex. registrering enligt Best - standardens artikelnummer)

Krav på utbildning av Kontrollansvarig bör införas med koppling till nya krav. Även av politiker i nämnder och tjänstemän inom byggnadsnämnden.

Nya krav på källsortering av bygg- och rivningsavfall:

De sex fraktioner som nu görs obligatoriska att källsortera är relevanta.

NCC ser också vikten av att det finns en korrelation mellan Basnivån i Sveriges byggindustriers riktlinjer för sortering av bygg- och rivningsavfall och föreslår att mineralull (separerad sortering för sten- och glasull) samt förpackningsmaterial för återbruk (ex returpallar) adderas.

Jmfr Basnivån i Sveriges Byggindustriers riktlinjer

- Förpackningsmaterial som ingår i system för återanvändning (exempelvis standardpallar)
- Farligt avfall (olika avfallsslag separeras) regleras redan i lagkrav
- El-avfall (olika avfallsslag separeras) regleras redan i lagkrav
- Trä
- Brännbart
- Plast för återvinning
- Gips
- Skrot och metall
- Mineraliska massor
- Schaktmassor

- Mineralull
- Wellpapp regleras redan vi returpappersförordningen
- Pappersförpackningar producentansvaret
- Glasförpackningar producentansvaret
- Plastförpackningar producentansvaret
- Metallförpackningar producentansvaret

Viktigt att notera är att det idag inte är möjligt att återvinna plast som är sorterat som en fraktion. Istället måste varje plastsort sorteras ut separat på etableringen.

För att sortera plast i olika plastsorter för materialåtervinning krävs kunskap och erfarenhet vilket kommer att bli svårare ju fler plastsorter vi har möjlighet att återvinna. Idag saknas det ofta möjlighet att göra detta i praktiken då kärl för dessa olika plastsorter inte erbjuds från avfallsentreprenörerna. I de fall det finns är det i regel bara kärl för krymp- och streckfilm där det redan finns etablerade system för utsortering och materialåtervinning.

Liknande problem finns för många andra material. Det saknas avsättning för materialen när de utsorterats. Det enda material som återvinns på ett fungerande sätt över hela landet är metaller.

Detta gör att såsom förslaget ser ut idag finns det risker för att många utsorterade material kommer att fastna i stora mellanlager istället för att användas i nyproduktion och ersätta jungfruligt material.

För att inte lagförslaget skall bli verkningslöst behöver ytterligare incitament skapas för att öka trycket på att ta in sekundärmaterial i nyproduktion.

NCC anser att återvinningsmål borde sättas för resp materialslag till 2030 (som för förpackningar)

NCC anser vidare att avfallslagstiftningen behöver kompletteras med incitament eller krav på att producenter av material ska öka användningen av återvunnen råvara.

För att lagstiftningen ska ge effekt är det även avgörande hur vi väljer att definiera vad som är avfall och vad som är material som går att återvinna.

Till exempel så räknas avfall som har genomgått ett "återvinningsförfarande" inte längre som avfall, men hur definierar vi rent spill som inte behöver någon bearbetning utan som kan gå direkt tillbaka till produktion av ny produkt?

Dessa definitionsfrågor behöver klargöras för att skapa ett bättre retursystem så att även materialtillverkarna direkt kan få tillgång till det utsorterade överblivna materialet utan att det först ska genom avfallslagstiftningens regelverk.

End of Waste kriterier

NCC uppmanar mot denna bakgrund regeringen att ge Naturvårdsverket i uppdrag att förutsättningslöst analysera när möjligheten att använda "end of waste kriterier" kan vara lämpligt för att få igång marknadskrafterna att hantera ofarliga material och skapa ett ökat återbruk såväl som en ökad materialåtervinning i byggbranschen.

Det gäller även material så som entreprenadberg och icke förorenade jordmassor som branschen använder i stor utsträckning som grundläggnings- och fyllnadsmaterial framför allt i samband med utvecklingen av Sveriges växande städer. Dessa material behöver kunna upphöra att vara avfall för att inte upplagen av materialen ska bli klassade som deponier när de inte omsätts inom 3 år, och därmed fördyra produktionen av våra växande städer med omgivande ny infrastruktur.

I en internationell jämförelse så är troligen lagstiftningsverktyget "End of waste criteria" underutnyttjat i Sverige. NCC uppmanar därför regeringen att undersöka om det instrumentet kan vara en positiv kraft att få fler avfallstyper att upphöra att vara avfall för att öka användningen av sekundära material som inte bör kunna anses utgöra en risk och även inkludera stora avfallsströmmar så som entreprenadberg och jordmassor i den analysen.

För NCC AB, Solna som ovan

Christina Lindbäck
Hållbarhetschef NCC AB